

The Study of the Ethics and Moral Development and Cultivation Model: Case of the Discipline for Rangsit University Students

*Chatchaya Perathoranich*¹

Abstract

This research studied the opinions of university executives, faculty members and students of Rangsit University towards discipline, dress, punctuality, and responsibility problems related to ethics and moral development. Questionnaires and in-depth interviews were used to collect data from three sample groups: 3 university executives, 302 faculty members and 385 students. According to the interviews, executives recommended issuing guidelines for students and making a policy in which top executives and faculty members cooperate in inculcating ethical and moral values. Teachers need to be good role models for students. Faculty members stated that some students dressed casually, didn't submit assignments on time, came to class late, missed classes, and talked in class. Faculty members had very high expectations but were only moderately satisfied with student discipline. The frequent discipline problems were improper dress, missing class, and coming to class late. On average students correctly answered 7 out of 9 questions regarding discipline ($SD=1.89$). Results revealed that 44.9 percent of samples believed that enforcement of rules and punishment should be used, while 39.7 percent of students believed that disciplining needed control measures. Ninety percent of samples agreed that students' behaviors should be consistent with discipline guidelines. The researcher recommends a holistic approach to improve discipline problems and proposes the following suggestions: set up a university unit to support and promote morals and ethics practice on campus; and make a clear policy that integrates morals and ethics into university courses in every program.

Keywords: discipline, dress, punctuality, responsibility

¹ Cultural Promotion Center, Rangsit University

การศึกษารูปแบบการพัฒนาและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม : กรณีศึกษา การมีวินัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต

ชัชชญา พิระธรณิศร์²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในด้านการมีวินัย ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต 3 คน อาจารย์ 302 คนและนักศึกษา 385 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสรุปได้ว่า ปัญหาการมีวินัยของนักศึกษา แนวทางแก้ไขคือการปลูกฝังศีลธรรมโดย**อาจารย์จะต้องเป็นต้นแบบที่ดี** ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่าวินัยของนักศึกษาที่ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบและพบเห็นเป็นประจำคือ นักศึกษาชายใส่กางเกงยีนส์ และปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง นักศึกษาหญิงใส่เสื้อรัดรูป ปล่อยชายเสื้อออกนอกกระโปรง ไม่แต่งชุดนักศึกษา สวมรองเท้าแตะเข้าเรียน สถานที่ได้รับมอบหมายไม่ตรงเวลา เข้าห้องเรียนสาย ขาดเรียน พุดคุยในห้องเรียน อาจารย์มีความคาดหวังต่อวินัยของนักศึกษาในระดับสูง แต่ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพบว่าสิ่งที่นักศึกษามักทำผิดวินัยเสมอคือ การแต่งชุดนักศึกษาที่ผิดระเบียบ ไม่เข้าชั้นเรียน และเข้าเรียนสาย สอบถามความรู้ด้านวินัย 9 ข้อ พบตอบถูกต้องเฉลี่ย 7 ข้อ (SD = 1.89) นักศึกษา ร้อยละ 44.9 เห็นว่าการสร้างวินัยที่ดีควรใช้กฎหมายหรือข้อบังคับโดยการลงโทษ ร้อยละ 39.7 การมีวินัยต้องเกิดจากการบังคับควบคุมตามลำดับ ความคิดเห็นของนักศึกษาเห็นด้วยที่ให้มีการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ร้อยละ 90 สำหรับความคาดหวังและความพึงพอใจต่อวินัยของนักศึกษาให้มีการแต่งกายถูกระเบียบ ตรงต่อเวลา ตั้งใจเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เสนอรูปแบบการแก้ปัญหาการมีวินัยแบบองค์รวมและข้อเสนอแนะคือการกำหนดนโยบายให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงการจัดอบรมวิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในทุกหลักสูตร

คำสำคัญ: วินัย การแต่งกาย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ

² ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต

บทนำ

การพัฒนาศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 10 ภายใต้กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ด้วยการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต และปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ได้ว่า ความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคต ต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าในอดีต ทิศทางการพัฒนานักศึกษาต้องมุ่งสู่การเติมเต็มศักยภาพการคิด การทำงาน การเรียนรู้ ทักษะการเป็นผู้นำและการมีภูมิคุ้มกันในตนเองที่เข้มแข็งมากขึ้น แต่การที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพนั้น การดูแลการใช้ชีวิตนักศึกษาให้อยู่ในความมีระเบียบวินัย จึงจำเป็นอย่างมากซึ่งปัญหาของนิสิตนักศึกษาในขณะนี้ จำเป็นต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือการขาดความมีระเบียบวินัย และถือว่าเป็นจริยธรรมประการหนึ่งที่พึงปลูกฝังแก่นักศึกษาได้ (ฉันทนาภาคบังกช, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545, 48)

การขาดความมีระเบียบวินัยที่ต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือ ในส่วนของการแต่งกายของนักศึกษา จากผลการสำรวจ กรุงเทพมหานคร (สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2550) ได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,743 คน เป็นเพศชายร้อยละ 36.9 และเพศหญิงร้อยละ 63 จากมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน 19 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการแต่งกายนักศึกษาควรแก้ไข ร้อยละ 72.6

ปัญหาการแต่งกายของนักศึกษาในปัจจุบัน มีปัญหาค่อนข้างน่าเป็นห่วงถึงน่าเป็นห่วงอย่างมาก ร้อยละ 54.2

การแต่งกายที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดผลเสียต่อนักศึกษา คือ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบันและตนเอง และก่อให้เกิดปัญหาการจี้ปล้นชิงทรัพย์ ร้อยละ 59.9

มาตรการที่นักศึกษาที่ต้องการให้แก้ไขในเรื่องปัญหาการแต่งกาย อาทิ ใช้กฎระเบียบของสถาบันบังคับอย่างจริงจัง ใช้การณรงค์ ชักจูงให้ปฏิบัติที่ถูกต้อง และใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับผู้ผลิตให้เลิกผลิตชุดนักศึกษาที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 47.5

ปัญหานิสิตนักเรียนในทุกระดับการศึกษาได้เพิ่มความหนักใจให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก สภาพพฤติกรรมนักเรียนโดยทั่วไปที่ก่อความไม่สบายใจแก่ครูอาจารย์ มีอยู่หลายรูปแบบ เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งกายไม่สุภาพ การรวมตัวกันเป็นแก๊งค์แสดงท่าที่ไม่เหมาะสมในที่ต่าง ๆ การพกพาอาวุธและยกพวกเข้าชกต่อยทำร้ายกัน การต้อนรับน้องใหม่ด้วยวิธีพิสดารและทารุณโหดร้ายต่างๆ การแสดงความรักต่อกันในระหว่างนักเรียนหญิง-ชายในลักษณะที่ไม่เหมาะสม จากสภาพเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงถึงการขาดวินัยของนักเรียนอย่างน่าเป็นห่วง สมควรที่ผู้มีหน้าที่ให้การศึกษา และผู้ใหญ่ทุกคนในสังคมควรจะได้รับหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้บรรเทาเบาบางลงให้ได้โดยเร็ว (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, 2538, 225) การเสริมสร้างการมีวินัยโดยจริยธรรม ผู้สอนจึงต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ให้ความเมตตา และกำลังใจ รับฟังปัญหา ตักเตือนเมื่อนักศึกษาขาดวินัย เป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องของการรักษาระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การห่างไกลจากอบายมุขเป็นต้น (ทวิช จิตรสมบูรณ์, 2551, 6)

อย่างไรก็ตาม กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน สามารถทำได้ทั้งรูปแบบกิจกรรมในหลักสูตร นอกหลักสูตร เสริมหลักสูตร ทุกๆ สถานการณ์ที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัย การเป็นต้นแบบที่ดีของ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ก็มีความสำคัญเช่นกัน ความคิดเห็นของคณาจารย์

ความคิดเห็นของผู้บริหารในการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์และพัฒนา ศึกษารูปแบบหรือ Model ในการปลูกฝังคุณธรรมด้านการมีวินัยที่เหมาะสมกับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรังสิตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหา และรูปแบบการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ในด้านการมีวินัย ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบต่างๆ สำหรับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในด้านความมีระเบียบวินัย
3. เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาในวิชาการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (ETH101) ในการ ปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ในด้านการมีระเบียบวินัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

อุปกรณ์และวิธีการ

การศึกษาเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) หรือการศึกษาเชิงประเมินผล (Evaluation Research) ความเป็นจริง ความคิด การปฏิบัติ ความคาดหวัง และความพึงพอใจ ของนักศึกษา คณาจารย์ ที่เกี่ยวข้องกับการบวนการปฏิบัติด้านระเบียบ วินัย ที่เป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยประกอบด้วย

- 3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษา
ได้ทำการทดสอบ Content และ Reliability มีค่าเท่ากับ 0.86
- 3.2 แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน
ได้ทำการทดสอบ Content และ Reliability มีค่าเท่ากับ 0.73
- 3.3 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ประชากรศึกษาประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอน สุ่มเลือกจากคำนวณตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ดังนี้

$$n = N / (1 + Ne^2); \quad N = \text{จำนวนประชากร}$$

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนด 6 \%}$$

$$n = \text{ขนาดตัวอย่าง}$$

(ค่าความคลาดเคลื่อนกำหนดได้ไม่เกิน 10% ผู้วิจัยกำหนด 6%)

เมื่อดำหนดตัวอย่างนักศึกษาและอาจารย์ได้แล้ว ก็นำจำนวนมาคำนวณหาสัดส่วน ในการสุ่มตัวอย่าง แบบ Simple Random Sampling ให้ครบตามสัดส่วน

1. จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งหมด 21,497 คน
(สำนักงานทะเบียน มหาวิทยาลัยรังสิต, 2552) ใช้สูตรคำนวณตัวอย่าง ดังต่อไปนี้
จำนวนตัวอย่าง = $21,497 / (1 + 21,497 * 0.06 * 0.06)$

= 328 คน สุ่มสำรวจจริงได้ 385 คน

2. จำนวนอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งหมด 2,062 คน

(สำนักงานบุคคล มหาวิทยาลัยรังสิต, 2552) ใช้สูตรคำนวณ ดังต่อไปนี้

จำนวนตัวอย่าง = $2,062 / (1 + 2,062 * 0.06 * 0.06)$

= 245 คน สุ่มสำรวจจริงได้ 302 คน

สำหรับผู้บริหารภายในมหาวิทยาลัยรังสิต ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) รวมจำนวน 3 ท่าน ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลระเบียบวินัยของนักศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนำมาตรวจสอบ จากนั้นบันทึกข้อมูลตาม Coding Form ที่กำหนด แล้ววิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ใน 2 สถิติ ดังนี้

1. **สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)** ใช้ค่าสถิติ การแจกแจง ร้อยละ ความถี่ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

2. **สถิติวิเคราะห์ (Analytic Statistics)** ใช้ค่าสถิติ ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยค่า Student t-test independence group จากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม และใช้ One Way ANOVA ในตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม สำหรับปัจจัยหลัก เช่น ความรู้ การปฏิบัติ ความคาดหวัง และความพึงพอใจ

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้บริหารแสดงความเห็นว่า วินัยทั้ง 3 ด้าน มีความสำคัญต่อชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา ในส่วนสถานการณ์ความเป็นจริงด้านวินัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษายังมีปัญหาด้านการแต่งกาย โดยเฉพาะการแต่งกายที่ไม่ถูกระเบียบที่กำหนด พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การแก้ปัญหาต้องปรับระบบ สร้างกฎระเบียบที่ชัดเจน และการสร้างจิตสำนึกให้กับนักศึกษา ผู้บริหารให้ความเห็นว่าอาจารย์ต้องมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาและเป็นแบบอย่าง มีการกำหนดนโยบายจากผู้บริหารระดับสูงที่ชัดเจน สร้างระบบ หลักสูตรที่ส่งเสริมและปลูกฝังการมีวินัยของนักศึกษา

ข้อมูลของอาจารย์ต่อพฤติกรรมของนักศึกษาด้านระเบียบวินัย

อาจารย์ 302 คน เพศหญิง ร้อยละ 53.3 ความถี่ที่อาจารย์พบนักศึกษาปฏิบัติด้านระเบียบวินัย พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 84.3 พบเห็นตลอดเวลาและทุกวันคือ นักศึกษาชายมักใส่กางเกงยีนส์และปล่อยเสื้อออกนอกกางเกง ร้อยละ 84.7 นักศึกษาหญิงใส่เสื้อรัดรูป ปล่อยชายเสื้อนอกกระโปรงที่สั้นมาก ร้อยละ 60.6 ไม่ใส่ชุดนักศึกษาเข้าเรียน สวมรองเท้าแตะ ร้อยละ 55.7 นักศึกษาเข้าแถวซื้ออาหาร ร้อยละ 78.3 นักศึกษาเข้าเรียนสาย ร้อยละ 68.2 นักศึกษาขาดเรียน และร้อยละ 73.2 นักศึกษาพูดคุย นั่งหลับ ขณะที่อาจารย์บรรยาย ที่พบและเห็นนานๆ ครั้ง ประกอบด้วย นักศึกษาทุจริตข้อสอบ แสดงถึงยังมีการทุจริตในการสอบ ส่วนพฤติกรรมการส่งงานที่ได้รับมอบหมายไม่ตรงเวลา พบตั้งแต่วันถึงนานๆ ครั้ง รวมร้อยละ 97.0 ความคาดหวังของอาจารย์ต่อพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยทั้ง 3 ด้านของนักศึกษา

อยู่ระหว่างความคาดหวังปานกลางถึงมากที่สุด ทั้งด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติในห้องเรียนอย่างถูกต้อง **ข้อมูลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อระเบียบวินัยของนักศึกษา** ในด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติในห้องเรียนอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่พอใจในระดับน้อยถึงปานกลาง ดังนั้นการมีส่วนร่วมช่วยของอาจารย์ในการปรับพฤติกรรมของนักศึกษา ด้านการมีระเบียบวินัย พบว่าส่วนใหญ่อาจารย์จะเลือกใช้การอบรมสั่งสอนในห้องเรียน และการว่ากล่าวตักเตือนทันที

นักศึกษาต้องปรับปรุงการแต่งกายเร่งด่วน ต้องใส่ใจ อย่างอ้างว่าเป็นแฟชั่น ควรแต่งกายให้ถูกตามระเบียบของมหาวิทยาลัย อาจารย์ควรคำนึงถึงความสำคัญ และช่วยกันดูแลให้เข้มงวดกว่านี้ ควรส่งเสริมและรณรงค์ให้นักศึกษามีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการแต่งกายมากกว่า การตักเตือน ควรเป็นวาระสำคัญของมหาวิทยาลัย ควรมีบทลงโทษ ควรมีกิจกรรมต่างๆ ในการสร้างจิตสำนึกในการแต่งกาย ที่ถูกระเบียบ เช่น การมอบรางวัลนักศึกษาที่แต่งกายถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมทางด้านคุณธรรม ประสาน และมีข้อตกลงกับร้านค้าที่ขายชุดนักศึกษา เป็นต้น ด้านการตรงต่อเวลา ควรมีกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการตรงต่อเวลา ควรลงโทษนักศึกษาที่มาสาย เช่น ถ้าขาดเกิน 4 ครั้งถือว่าหมดสิทธิ์สอบ อาจารย์ควรเป็นต้นแบบ และเอาใจใส่ ปลุกฝัง ตักเตือน รณรงค์ แต่ละคณะต้องหามาตรการที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาแต่ละคณะเองและมีนโยบายไปในทิศทางเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย ทั้งต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ด้านความรับผิดชอบ ควรมีกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เช่น การทำแบบประเมินเพื่อติดตามพฤติกรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แต่ควรมีกฎระเบียบด้านวินัยที่ชัดเจน และมีการลงโทษ แต่ไม่ควรว่ากล่าวรุนแรง **การวิเคราะห์ปัจจัยความคาดหวังของอาจารย์ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษา** การทดสอบค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักศึกษาของอาจารย์ พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความคาดหวังต่อพฤติกรรมนักศึกษาด้านระเบียบวินัยอาจารย์หญิงมีความคาดหวังสูงกว่าอาจารย์ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-1.9, p=0.05$) ในขณะที่ความพึงพอใจต่อพฤติกรรมด้านระเบียบวินัย อาจารย์ชายและหญิงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ($t=1.2, p=0.23$) ในขณะที่ยังพบเห็นพฤติกรรมในห้องเรียนของอาจารย์ชายและหญิงไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าอาจารย์หญิงให้ความสำคัญด้านระเบียบวินัยของนักศึกษามาก

ข้อมูลความถี่พฤติกรรมด้านระเบียบวินัยของนักศึกษา

นักศึกษา 385 คน เพศหญิง 57.1 ได้พบเห็นตามความเป็นจริงในมหาวิทยาลัยรังสิตว่า การแต่งกายที่ไม่สุภาพเป็นเรื่องปกติ ถึงจะไม่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มีความถี่การปฏิบัติส่วนใหญ่มากถึงมากที่สุด การไม่เข้าชั้นเรียนหรือเข้าชั้นเรียนสายถือว่าเป็นวินัยที่สำคัญของนักศึกษา ขาดความเคารพในสถาบันและอาจารย์ผู้สอนเป็นต้น **ข้อมูลการทดสอบความรู้ด้านระเบียบวินัย** ส่วนใหญ่ตอบถูก แต่ยังมีบางส่วนยังมีความไม่เข้าใจ ไม่รู้ถึงความหมาย และคำอธิบายต่อระเบียบวินัยของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ก่อน นักศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ อันเกิดจากการปฏิบัติจริง สำหรับการปฏิบัติที่ผิดต่อระเบียบวินัย สถาบันการศึกษาก็ต้องมีนโยบายประกาศอย่างชัดเจน ในการที่จะเผชิญและในการแก้ปัญหาเหล่านี้ **ความคิดเห็นหรือทัศนคติของนักศึกษาต่อระเบียบวินัยในการปฏิบัติพบว่า** นักศึกษาให้ทัศนคติต่อระเบียบวินัย ส่วนใหญ่ตอบว่า รู้สึกเฉยๆ รองลงมาบอกว่า เห็นด้วย นักศึกษาจะเห็นด้วยและเฉยๆ กลายเป็นเรื่องปกติ การที่นักศึกษาไม่สนใจทั้งๆ

ที่แต่ละมหาวิทยาลัยได้วางกฎระเบียบไว้แล้ว ส่วนวินัยที่นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามก็นับว่า ขณະพິงอาจารย์บรรยายพบว่า ระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนานตนเองโดยใช้หลักธรรม หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม รวมไปถึงการปลูกฝังศีลธรรมให้กับนักศึกษามีระเบียบวินัยในตนเอง ก่อนที่จะจบเป็นบัณฑิตต่อไป ข้อมูลความถี่การปฏิบัติจริงในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ด้าน เป็นการปฏิบัติการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่วิกฤติอย่างรุนแรงที่ต้องเร่งแก้ไขพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มุ่งทางเกนยีนส์ กระปรองสัน สวมเสื้อรัดรูป สวมรองเท้าแตะ เข้าห้องเรียน ไม่ใส่ชุดนักศึกษาเข้าห้องเรียนและการทิ้งขยะในห้องเรียน **ข้อมูลความคาดหวังของนักศึกษาต่อการปฏิบัติด้านระเบียบวินัย**พบว่านักศึกษามีร้อยละของความคาดหวังมากถึงมากที่สุด ประกอบด้วยการแต่งชุดนักศึกษาตรงตามระเบียบของมหาวิทยาลัย **ส่วนความพึงพอใจ**ของนักศึกษาต่อความเป็นจริงที่ปฏิบัติในมหาวิทยาลัยรังสิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด ในขณะที่ความพึงพอใจด้านการทุจริตการสอบ พบปานกลางถึงน้อยที่สุด แสดงว่ายังมีการทุจริตการสอบของนักศึกษาอยู่จริงในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาได้นำปัจจัยที่กำหนดต่อการมีระเบียบวินัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อเพศของนักศึกษา พบว่าเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความรู้ด้านระเบียบวินัยสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-2.5, p=0.01$) ในขณะที่การปฏิบัติตามที่พบเห็นไม่แตกต่างกัน($t=0.58, p=0.56$) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติด้านระเบียบวินัยไม่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและหญิง($t=-1.89, p=0.06$) ข้อมูลนักศึกษาที่ปฏิบัติจริงด้านระเบียบวินัยพบว่า เพศหญิงมีการปฏิบัติที่ดีกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-3.9, p<0.001$) และเช่นเดียวกันที่เพศหญิงมีความคาดหวัง ($t=-2.79, p=0.006$) และความพึงพอใจ ($t=-2.26, p=0.024$) ต่อระเบียบวินัยนักศึกษาสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เพศหญิงมีความใส่ใจต่อการมีระเบียบวินัยมากกว่าเพศชาย ดังนั้นการแก้ปัญหาควรเริ่มที่เพศหญิงให้นำไปสู่การแก้ปัญหาของเพศชาย ทั้งนี้สิ่งที่พบเห็นของการปฏิบัติยังไม่แตกต่างกัน จำเป็นต้องมีนโยบายในการรณรงค์ สนับสนุน และส่งเสริมการมีระเบียบวินัยไปในทางเดียวกัน ให้ถูกกับกลุ่มตามเพศของนักศึกษา

บทสรุป

จากการสรุปการสัมภาษณ์จากผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต มีความเข้าใจในเรื่องของวินัย โดยเฉพาะปัญหาการแต่งกาย ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่าบางอย่างยากที่จะควบคุม แต่ถ้ากำหนดนโยบายให้ชัดเจน การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันอย่างจริงจัง การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมกิจกรรมที่สอดแทรกระเบียบวินัยและจัดทำแผนงานรณรงค์นักศึกษาและให้นักศึกษามีส่วนร่วม

สิ่งที่สรุปได้จากอาจารย์ผู้สอนของมหาวิทยาลัย ได้พบเห็นวินัยที่ไม่ดีมากมาย เช่น วินัยการแต่งกาย ไม่ถูกต้องทั้งนักศึกษาชายและหญิง ชายแต่งตัวไม่เรียบร้อย ไม่ถูกระเบียบของมหาวิทยาลัย เช่น ใส่กางเกงยีนส์ ใส่รองเท้าแตะ ใส่เสื้อป๊อปปี้ชายไม่ใส่ในกางเกง ส่วนนักศึกษาหญิง ใส่เสื้อรัดรูป ป๊อปปี้ชายออกนอกกระโปรง กระโปรงสั้นมาก แต่ในขณะเดียวกันนักศึกษาที่ปฏิบัติตนถูกต้องยังมีอยู่เช่นกัน วินัยด้านอื่นๆ เช่น ด้านการตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบ ก็มีปัญหาเช่นกัน ควรส่งเสริมและปลูกฝังไปพร้อมๆ กัน อาจารย์มีความคาดหวังสูงว่านักศึกษาจะต้องมีวินัยที่ดี และปฏิบัติให้ถูกต้อง

แต่มีความพึงพอใจต่อวินัยที่นักศึกษาปฏิบัติของมหาวิทยาลัยในระดับปานกลางถึงน้อย อย่างไรก็ตาม อาจารย์ก็มีความพยายามที่จะช่วยเหลือให้นักศึกษามีวินัยที่ดี ผ่านกระบวนการอบรมในห้องเรียน โดยว่ากล่าวตักเตือนเมื่อพบเห็น และการหักคะแนนความประพฤติ จากผลการสำรวจมีอาจารย์ที่ไม่สนใจวินัยนักศึกษาอยู่ประมาณร้อยละ 10 ควรมีระบบและบทลงโทษให้ชัดเจน รวมถึงการจัดกิจกรรม สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในรายวิชาและหลักสูตรต่างๆ

ผลด้านวินัยที่เกิดกับนักศึกษาที่มีความชัดเจนว่า มีการทำผิดวินัยทั้งด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบ ในขณะที่นักศึกษาให้ข้อมูลด้านความคิดเห็น ความคาดหวัง และความพึงพอใจ ต่อวินัยในทางที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง เช่น รู้สึกปกติ หรือละเลยต่อการแต่งกายผิดระเบียบ การไม่ตรงต่อเวลา ขาดความรับผิดชอบ และมีมารยาทที่ไม่ดี จึงทำให้สถานการณ์ความรุนแรงของการขาดวินัย ของนักศึกษาเกิดเป็นปัญหาวิกฤติในหลายๆ สถาบัน นี่คือนิยามที่เกิดจากนักศึกษา ทั้งที่ทราบและ เข้าใจผลดีของการมีวินัยแต่ทำไมยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง และที่สำคัญยังเห็นว่าการทำผิดวินัยนั้นยังถือเป็นเรื่องปกติ ไม่ให้ความสำคัญและไม่ใส่ใจอีกด้วย หากอาจารย์ผู้สอน ได้อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาได้รับรู้ เรียนรู้ และเกิดความตระหนัก แต่ไม่สามารถให้ไปสูการปฏิบัติได้ ก็แสดงให้เห็นว่าการค้นหาปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องนำมาดำเนินการอย่างเร่งด่วน

ดังนั้น การสร้างวินัยและการแก้ปัญหาให้กับนักศึกษาต้องใช้หลักการ 2 ประเภทไปพร้อมๆ กันคือ

1. การสร้างวินัยในทางโลก โดยใช้กฎระเบียบข้อบังคับซึ่งแต่ละสถาบันจะวางนโยบายไว้อย่างชัดเจน

2. การฝึกและสร้างวินัยในทางธรรม สำหรับประเภนี้ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ได้จัดหลักสูตรจัดการเรียนการสอน วิชาการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (ETH101) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ ได้ดำเนินงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนานักศึกษา โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพทางใจ เน้นการฝึกปฏิบัติ การทำกิจกรรม กับโครงการต่างๆ ที่เน้นการสอน โดยนำกิจกรรม ควบคู่ไปกับเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีมาแล้ว 4 ปี พบว่านักศึกษาที่ลงเรียนวิชาดังกล่าว มีพฤติกรรมด้านวินัยที่ดีขึ้น ซึ่งการฝึกวินัยในตนเองนั้นจะต้องครบ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านพฤติกรรม (ศีล) ถ้าเขามีพฤติกรรมที่ดีได้ด้วยการฝึกปฏิบัติจนเป็นความเคยชิน

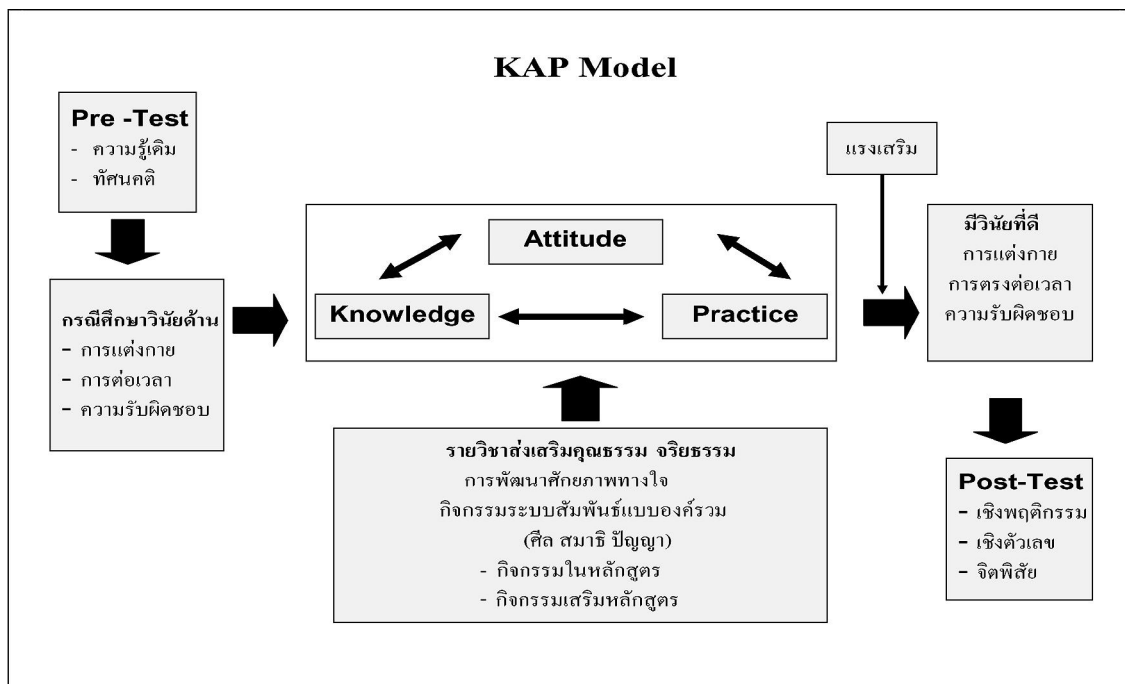
2. ด้านจิตใจ (สมาธิ) ถ้าเขามีความพึงพอใจ หรือมีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมนั้นจะมั่นคงยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นทางด้านจิตใจจะต้องคอยดูว่าทำอย่างไร จะให้เขาตั้งอยู่ในวินัยด้วยความสุขมีความพึงพอใจ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการมีคุณธรรม จริยธรรมทุกประเภท

3. ด้านปัญญา ถ้าเขามีความรู้ เข้าใจเหตุผล มองเห็นคุณค่า มองเห็นประโยชน์ของการกระทำ หรือพฤติกรรมนั้น ความรู้ ความเข้าใจนั้น ก็จะมาหนุนองค์ประกอบฝ่ายจิตใจ ทำให้เขายังมีความพึงพอใจ และความสุขในการปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นยิ่งขึ้นไปอีก สรุปก็คือ การมีปัญญาคือ มีความรู้ ความเข้าใจ และด้านจิตใจคือความสุข ความพอใจ ต่างก็มาหนุนให้พฤติกรรมดีงามนั้นยิ่งหนักแน่นมั่นคงลงตัวอย่างมีคุณค่า

ฉะนั้นองค์ประกอบ 3 ด้านนี้ จึงเสริมซึ่งกันและกัน พฤติกรรม สภาพจิตใจและปัญญา 3 อย่างนี้จะต้องพัฒนาไปด้วยกันโดยผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง มีการพัฒนาศักยภาพทางใจ ทั้งนี้จะต้องไม่มีการบังคับ ถ้าการบังคับเกิดขึ้น จิตใจก็ไม่มีความสุข เมื่อจิตใจไม่มีความสุข

จะทำได้ด้วยความจำใจ และพร้อมที่จะละเมิดแล้ว ต่อไปก็อาจจะเกิดปัญหา แต่ถ้าทำด้วยปัญญา ก็จะเข้าใจเหตุผลในเรื่องนี้ ก็จะไม่ลังเลที่จะทำ ฉะนั้นต้องเสริมความเข้าใจในเรื่องของศีล สมาธิ ปัญญา จะต้องฝึกวินัยให้ได้องค์ประกอบสัมพันธ์กันพร้อมทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถสรุปได้คือ

วิธีการสร้างวินัยแบบองค์รวม

การสร้างวินัยด้วยการทำให้พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นให้เป็นความเคยชินจนเป็นนิสัย และกลายเป็นวิถีชีวิตโดยใช้หลักศีลธรรม 3 ด้านนำมาเป็นปฏิบัติเช่นศีล 5 เมื่อนักศึกษาได้ปฏิบัติครบ 5 ข้อ ถือว่าเป็นการละเว้นทำความชั่วได้ทั้งหมด การฝึกสมาธิ ปัจจุบันถือว่าเป็นศาสตร์สากล ทุกชาติศาสนา ทุกเพศ ทุกวัย สามารถได้ถือว่าการพัฒนาจิตใจ เมื่อจิตใจดี คิดดี ก็จะแสดงออกมาทางพฤติกรรมที่ดี รู้เข้าใจเหตุและผล ทำให้แจ่มในเรื่องต่างๆ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าคือ ยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น และไปสัมผัสกับจิตเหนือสำนึก มโนสำนึกจะเกิดขึ้น และมโนสำนึกก็จะคอยบอกเราว่า ...อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ อะไรดี อะไรไม่ดี... การเรียนรู้ขั้นนี้จะเลยขั้นตอนของการเรียนรู้จากหนังสือแต่เป็นการหยั่งรู้ด้วยตนเอง ถือว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งเรียกว่า **ปัญญา**

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดตั้งหน่วยงานที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา
2. กำหนดนโยบายชัดเจน การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในทุกหลักสูตร พร้อมทั้งเสริมกิจกรรม ภาควิชาปฏิบัติในและนอกชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม
3. ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างวินัยนักศึกษา

4. จัดการอบรมวิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้กับอาจารย์ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิตที่ให้ทุนสนับสนุน ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ ประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้มีพระคุณ กัลยาณมิตร และเป็นวิทยาทานสืบไป

อ้างอิง

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2538). การบริการกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กรมสุขภาพจิต,กระทรวงสาธารณสุข. (2548). สถานการณ์เด็กและเยาวชน ภาพสะท้อนสังคมไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก hp.anamai.moph.go.th/. (วันที่ค้นข้อมูล : 3 กรกฎาคม 2553).

เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลาง เพื่อพัฒนাবัณฑิตอุดมคติ. (2551). แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาบนเส้นทางกิจการนักศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (อัคราณา).

จิรวัดณ์ จิรังกร. (2551). ความรู้ปฏิบัติเพื่อพัฒนাবัณฑิตอุดมคติไทยแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์นักศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (อัคราณา).

ชวลิต โอฬารพิริยกุล. (2547). รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://itd.htc.ac.th/st_it50/it5041/weblinkwork/wab%20krunaton/rooban.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 ตุลาคม 2547).

เชาว์ มณีวงศ์. (ม.ป.ป.). ความสำคัญของวินัย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com>, ? 2000-2020 Kroobannok.com. (วันที่ค้นข้อมูล : 11 ต.ค. 2552).

ทวิช จิตรสมบูรณ์. (2551). จริยธรรมองค์กรกับการพัฒนাবัณฑิตอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์.

สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2550). ความคิดเห็นต่อปัญหาการแต่งกายของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://research.bu.ac.th/poll/result/poll365.php>. (วันที่ค้นข้อมูล : 3 กรกฎาคม 2553).